

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 3.10.2012

C(2012) 6768 final

Vážený pane předsedo,

Komise by ráda poděkovala Senátu Parlamentu České republiky za jeho stanovisko k reformě společné zemědělské politiky pro období 2014–2020 (KOM(2011) 625, 626, 627, 628 a 630 v konečném znění) a vyslovuje následující připomínky v odpovědi na otázky v nich nadnesené:

Přímé platby

Režim jednotné platby na plochu byl vždy plánován jako přechodný systém. Tento režim byl zaveden pro usnadnění cesty EU-12 k systému přímých plateb, jaký funguje v ostatních státech EU. Všechny dotčené členské státy si byly vědomy, že v rámci reformy stávající SZP se budou muset připojit ke společnému unijnímu systému přímých plateb a měly dostatek času na potřebné přípravy.

Návrh na zavedení stropů pro přímé platby jednotlivým zemědělským podnikům („zastropování“) byl podán v reakci na nesouhlas mnoha občanů s tím, aby velkým vlastníkům půdy byla vyplácena podpora příjmu na stejné úrovni jako malým a středním podnikům, ačkoli ji ve skutečnosti nemusí potřebovat. Při stanovování stropů na platby je ale nezbytné také zvážit často významný příspěvek velkých podniků k zaměstnanosti na venkově. Částky vyplácené velkým podnikům se nejprve skokově snižují („degresivita“) a až pak jsou zastropovány na velmi vysokých úrovních plateb. Při výpočtu prahové hodnoty se mimoto zohledňuje vliv zemědělských podniků na zaměstnanost a výše plateb na ekologizaci (ozelenění). Velké zemědělské podniky s vysokým počtem zaměstnanců tudíž budou zastropováním dotčeny méně než velké podniky s nízkým počtem zaměstnanců. Vzhledem k této logice není zvýšení hranice stropu na podnik vhodné.

Přestože prostředky uvolněné z rozpočtu díky zastropování si ponechává členský stát, je třeba připomenout, že zastropování není míněno jako nástroj k přesunu prostředků z prvního do druhého pilíře. Dobrovolné odlišení přímých plateb bude sice ukončeno, ale nový návrh umožní určitý stupeň flexibility mezi prvním a druhým pilířem. Členské státy by například mohly převést 10 % ročního vnitrostátního stropu z prvního pilíře do programu rozvoje venkova.

*Vážený pan Milan ŠTĚCH
předseda Senátu
Parlamentu České republiky
Valdštejnské náměstí 17/4
CZ – 118 01
PRAHA 1*

Komise vítá podporu, kterou Senát vyslovil zacílení plateb na aktivní zemědělce. Návrhy byly vypracovány s důrazem na to, aby skuteční zemědělci měli vždy přístup k přímým platbám, včetně zemědělců pracujících na částečný úvazek, kteří diverzifikovali svou hospodářskou činnost. Definice aktivního zemědělce byla navržena na úrovni EU s cílem zajistit rovné zacházení se zemědělci. Určitou flexibilitu však poskytuje čl. 4 odst. 1 písm. c) nařízení o přímých platbách, jež členským státům umožňuje definovat minimální činnost, která je prováděna na zemědělské ploše přirozeně ponechávané ve stavu vhodném pro pastvu nebo pěstování plodin.

Komise dále vítá podporu, kterou Senát vyjádřil novému režimu plateb pro zemědělce v oblastech s přírodními omezeními (článek 34 nařízení o přímých platbách). Tento režim je pro členské státy nepovinný a členské státy tak mohou využít až 5 % svého ročního stropu k přímým platbám na tento účel. Způsobilé plochy musí být určeny jako oblasti s přírodními omezeními v souladu s čl. 33 odst. 1 nařízení o rozvoji venkova.

Pokud jde o výhrady, které Senát vyjadřuje k ekologizaci, Komise navrhla tři jednoduchá opatření, která podstatně zlepší ekologický rozměr SZP prostřednictvím prvního pilíře, zároveň omezí dodatečné náklady a zátěž pro fungování podniků a umožní snadnou kontrolu. V zájmu zabezpečení výrobní potravinářské základny EU a konkurenceschopnosti odvětví v dlouhodobém horizontu musí zemědělci používat postupy udržitelné z hlediska životního prostředí a reagovat na environmentální problémy, které by se v budoucnu mohly vzhledem ke změně klimatu ještě prohloubit. Na zemědělce, kteří postupy šetrné k životnímu prostředí ve svých zemědělských činnostech již uplatňují, se bude v rámci ozelenění vztahovat jen velmi málo dodatečných požadavků. V této souvislosti je třeba poznamenat, že plochou využívanou v ekologickém zájmu se rozumí nejen půda ležící ladem, ale např. i živé ploty, ochranné pásy a jiné krajinné prvky.

Ustanovení o ozelenění, zejména o povinné ploše využívané v ekologickém zájmu a diverzifikaci plodin, nacházejí rovnováhu mezi potřebou zvyšovat produkci k uspokojení světové poptávky a nutností zlepšit environmentální profil SZP, např. prostřednictvím zachování biologické rozmanitosti, krajinných prvků, předcházení erozi půdy a obnovení úrodnosti půdy. Jako ekologická složka jsou významným krokem k zachování či zvýšení biologické rozmanitosti a poskytování ekosystémových služeb prostřednictvím prvního pilíře. V posouzení dopadů připojeném k právním návrhům podoby SZP po roce 2013 byly zhodnoceny různé podíly plochy využívané v ekologickém zájmu a diverzifikace plodin s cílem vypracovat návrh, který bude vyvážený z hlediska přínosu pro životní prostředí, dopadu na příjem zemědělských podniků a přemísťování výroby do jiných zemí. Obě opatření tak přispívají k dlouhodobé udržitelnosti zemědělství a zachování jeho konkurenceschopnosti.

Ostatní záležitosti

Co se týče připomínky Senátu o potravinovém řetězci, Komise chápe spolupráci zemědělských výrobců jako možnost ke zlepšení, a to vzhledem k roztržitosti odvětví zemědělství a jeho pozici při vyjednávání s ostatními aktéry v rámci dodavatelského řetězce. Tato spolupráce však není širěji využívána kvůli nedostatku právní jasnosti, malým zkušenostem a překážkám při navazování takové spolupráce. Cílem navrhované reformy SZP je usnadnit společnou akci rozšířením oblasti působnosti organizací producentů, jejich sdružení i mezioborových organizací a zlepšením právní srozumitelnosti, včetně uznání těchto organizací a vyjasnění pravidel hospodářské soutěže.

Cílem návrhu týkajícího se potravinového řetězce je zavést jednotný přístup EU pokrývající všechna zemědělská odvětví. Jeho podstatou je povinné uznávání organizací producentů, sdružení organizací producentů a mezioborových organizací ve všech členských státech, čímž bude zajištěna právní jistota a rovné podmínky. K harmonizaci také dochází uvedením organizací producentů a sdružení organizací producentů v ustanovení o výjimkách z antimonopolních pravidel a rozšířením působnosti antimonopolních ustanovení na mezioborové organizace ve všech odvětvích.

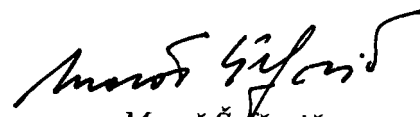
Cenným příspěvkem pro jednání Rady a Evropského parlamentu bude aktuální diskuse o potravinovém řetězci a výzkum v rámci Fóra na vysoké úrovni pro lepší fungování potravinového řetězce, projektu o transparentnosti cen potravin a studie o podpoře pro zakládání zemědělských družstev.

Pokud jde o poznámku k ochraně zemědělců v EU před dovozem z třetích zemí, Komise by chtěla zdůraznit, že jakákoli omezení uložená třetím zemím ohledně dodržování ekologických norem jsou zjevně v nesouladu s platnými pravidly WTO, která zároveň poskytují právní jistotu pro vývoz z EU a která jsme se zavázali dodržovat.

Komise vítá pozitivní hodnocení návrhu budoucí politiky rozvoje venkova.

Komise doufá, že tato vysvětlení dostatečně řeší obavy vyjádřené Senátem České republiky, a těší se na pokračování našeho politického dialogu v budoucnosti.

S úctou

Maroš Šefčovič
místopředseda